

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ БІЖЕНЦІВ В УКРАЇНІ

Здобувач кафедри конституційного та міжнародного права
НАВС **Мартинюк Ю.М.**

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор
Колодій А.М.

Проголошення України незалежною, суверенною державою дало поштовх до значних змін у суспільстві. Так, у деяких країнах Європи спостерігалися бурхливі політичні процеси, що змусили громадян цих країн шукати притулку й захисту в інших державах. Поява такої незахищеної категорії осіб істотно впливає на стан економічного, культурного та соціального розвитку суспільства й потребує особливого правового регулювання. Саме тому питання, пов'язані з цим явищем, постійно перебувають у полі зору не тільки міжнародних гуманітарних організацій, а й урядів багатьох країн, у тому числі українського.

В Україні до «царини кримінального права» згідно зі ст. 6 Конвенції може бути віднесена більшість адміністративних правопорушень, за вчинення яких передбачається покарання у вигляді штрафу або інших, більш суворих заходів (зокрема, адміністративний арешт на строк до 15 діб - ст.ст. 31 і 32 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

За порушення українського законодавства іноземці несуть відповідальність, яка поділяється на загальну і спеціальну.

Загальна відповідальність полягає в тому, що іноземці, які вчинили злочин, адміністративні або інші правопорушення, несуть відповідальність на загальних підставах, як і громадяни України.

До спеціальних видів відповідальності належать:

Відповідальність за порушення порядку перебування в Україні, транзитного проїзду через її територію.

За порушення іноземцями встановленого порядку перебування в Україні, тобто проживання без документів на право проживання в Україні або проживання за недійсними документами, недотримання встановленого порядку реєстрації

або пересування і вибору місця проживання, працевлаштування, ухилення від виїзду після закінчення терміну перебування, а також за недотримання Правил транзитного проїзду через територію України, до них встановлюються заходи відповідно до законодавства України.

Скорочення терміну тимчасового перебування в Україні. Іноземцю, який порушив законодавство України, якщо ці порушення не передбачають адміністративної або кримінальної відповідальності, може бути скорочено визначений йому термін перебування в Україні.

Такий термін може бути також скорочено, якщо в іноземця відпали підстави для його подальшого перебування в Україні.

Рішення про скорочення терміну тимчасового перебування іноземця в Україні приймають органи внутрішніх справ.

Іноземця може бути видворено за межі України за рішенням органів внутрішніх справ або Служби безпеки України, якщо:

- його дії суперечать інтересам забезпечення безпеки України або охорони громадського порядку;
- це є необхідним для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України;
- він грубо порушив законодавство про правовий статус іноземців.

Іноземець зобов'язаний залишити територію України у термін, зазначений у рішенні про видворення. Іноземці, які ухиляються від виїзду, підлягають з санкції прокурора затриманню і видворенню у примусовому порядку. Затримання допускається лише на термін, необхідний для видворення.

За порушення іноземцями встановленого порядку перебування в Україні, тобто проживання без документів на право проживання в Україні або проживання за недійсними документами, недотримання встановленого порядку реєстрації або пересування і вибору місця проживання, працевлаштування, ухилення від виїзду після закінчення терміну перебування, а також за недотримання Правил транзитного проїзду територією України до них застосовуються заходи відповідно до законодавства України. Іноземцю, який порушує законодавство

України, якщо ці порушення не передбачають адміністративної або кримінальної відповідальності, може бути скорочено визначений йому термін перебування в Україні (відповідні рішення приймають органи внутрішніх справ), а іноземець, який вчинив злочин або адміністративне правопорушення, після відбуття призначеного йому покарання чи виконання адміністративного стягнення може бути видворений за межі України. Таке рішення приймає орган внутрішніх справ за місцем перебування іноземця з наступним повідомленням протягом 24 годин прокурора про підстави його прийняття. За рішенням органу внутрішніх справ видворення іноземця за межі України може супроводжуватися забороною подальшого в'їзду в Україну строком до п'яти років (його порядок визначається законодавством України).

Слід зазначити, що для забезпечення виконання завдань з реалізації державної політики у сфері протидії нелегальній міграції, а також притягнення до адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері реєстрації фізичних осіб, видачі документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство, 6 квітня 2011 р. Президентом України видано Указ № 405/2011 про затвердження Положення про Державну міграційну службу України, у структурі Міністерства внутрішніх справ України утворено підрозділ міліції міграційного контролю.

Нині Україна виступає, в першу чергу, транзитною державою, приймає все більше мігрантів із країн СНД, Близького Сходу та інших частин світу. З іншого боку, Україна є постачальником мігрантів до Європейського Союзу.